

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВОГО КЛАСИФІКУВАННЯ

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

підготовки «бакалавр»
напряму 6.020102 «Книгознавство,
бібліотекознавство і бібліографія»

Київ – 2012

Розроблено та внесено
Київським національним університетом культури і мистецтва

Розробник програми:

Штефан І. П., професор, заслужений працівник культури України

Схвалено рішенням кафедри книгознавства і бібліотекознавства Київського національного університету культури і мистецтва
Протокол № 2 від 10 вересня 2012 р.

Рекомендовано до друку рішенням Головної вченої ради Київського національного університету культури і мистецтва
Протокол № 1 від 28 вересня 2012 р.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Еволюція наукового класифікування» складена відповідно до освітньої програми підготовки «бакалавр» напрямку «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є наукове класифікування інформаційних ресурсів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Аналітико-синтетична обробка документів», «Інформаційно-пошукові системи».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових **модулів**:

1. Наукове класифікування в стародавні часи.
2. Наукове класифікування раннього середньовіччя.
3. Наукове класифікування середньовіччя.
4. Наукове класифікування нового часу.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Еволюція наукового класифікування» є формування системи теоретичних, емпіричних, методичних знань про різні види, процеси, операції наукового класифікування інформаційних ресурсів, набуття практичних умінь і навичок наукового класифікування інформаційних ресурсів; підготувати фахівців, які досконало володіють різними видами наукового класифікування інформаційних ресурсів.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Еволюція наукового класифікування» є

- розкрити об'єкт, предмет, структуру;
- ознайомити сучасним станом різних видів науково класифікування;
- дати ґрунтовні знання про сутність, функції, призначення, специфічні особливості наукового класифікування інформаційних ресурсів;
- допомогти засвоїти загальні та специфічні принципи, вимоги, методи та правила наукового класифікування інформаційних ресурсів;
- підготувати студентів до самостійного ведення всіх процесів наукового класифікування інформаційних ресурсів.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні **знати**:

- сутність, значення та види наукового класифікування інформаційних ресурсів;
- розвиток теорії та історії наукового класифікування інформаційних ресурсів;
- загальну та спеціальну методик наукового класифікування інформаційних ресурсів.

Студенти повинні **вміти**:

- самостійно здійснювати процеси наукового класифікування інформаційних ресурсів;

- використовувати для наукового класифікування інформаційних ресурсів нормативно-регламентуючу базу міжнародних, міждержавних та національних стандартів України, лінгвістичні посібники, документи класифікаційні системи тощо;
- аналізувати сучасний стан та перспективи існуючих новітніх технологій наукового класифікування інформаційних ресурсів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 216 год. /6 кредитів ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. НАУКОВЕ КЛАСИФІКУВАННЯ В СТАРОДАВНІ ЧАСИ

Аналітичний огляд еволюції класифікацій наук в Стародавні часи: Демокрита, Платона Аристотеля. Матеріалістичний, ідеалістичний та дуалістичний методи класифікування інформації.

Класифікація наук Демокрита представлена елементарними одиницями, що виражали його атомістичну теорію. Вона має оригінальну структуру побудови, яка враховує тетралогічний принцип організації знань у цій системі. Наявність «тетралогії в тетралогії». Факти мають незалежне значення в загальній історії класифікаційної думки з точки зору принципів формування та створення власне систем класифікацій. Вчення Демокритом значення та ролі літер та утворених ними слів й речень. Перші спроби індексційного мислення в систематизаційних цілях лінгвістичного ряду – представлення перших предметних рубрик та дескрипторів. Демокрит як фундатор матеріалістичної школи вивчення та розвитку класифікаційної думки не тільки в загальнонауковому сенсі, а й в сенсі систематизації знань, тобто і систематизації матеріальних основ, себто фундаментальних елементів закріплення даних у подальшій їх каталогізації.

Структурна особливість всього Платонівського вчення. Положення його сентенцій про «ідеї». Використання особливих прийомів та принципів класифікування окремих розділів його вчення. Використання ним фасетизованих розділів та розділів обопільного співвідношення. Класифікація наук Платона – це багатоеlementний механізм впорядкування знань і є продуктом використання насамперед принципів системності. Схема знань філософа виконана предметно-компонентно. Загальна класифікація наук Платона стала фундаментом для розбудови й точкою відліку пізніших класифікацій та джерельним витком у загальній бурхливості та динамічності розвитку класифікаційної думки загалом та бібліотекознавчого спрямування зокрема.

Оригінальна логічність класифікації Аристотеля. Особливості ідеології структури класифікації. Системи «три в двох». Трилогічність загальної структури класифікації підпорядкована певній дуалістичності ідейного наповнення змістовираження системи. Теорія предикатів Аристотеля дає

зможу говорити про первинність в особі філософа щодо організації і систематизації процесів мислення. Відповідність схемі інформаційного пошуку даних, теорії наявності предикатного середнього між питанням та відповіддю, коли перше – це інформаційний запит, останнє – це результат інформаційного пошуку, а предикатом у цьому випадку є пошукове розпорядження – текст, що включає пошуковий образ запиту і вказівки про логічні операції, які підлягають виконанню в процесі інформаційного пошуку. Ідея визначення вартості. Сам процес визначення природності чи то неприродності вартості, цікавий з огляду на його онтологічність стосовно сьогочасних процесів інформаційного пошуку. Демонстрація елементарного процесу «запит – відповідь». Характеристика вартості відносно природності чи неприродності. Інформаційний запит. Релевантність інформації до запиту. Ідеї і системність архітектури знань старогрецького філософа певною мірою є онтологічними щодо подальших процесів та принципів формування класифікаційних систем як його послідовників, так і противників його генезису.

МОДУЛЬ 2. НАУКОВЕ КЛАСИФІКУВАННЯ РАНЬОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Аналітичний огляд еволюції класифікацій наук раннього Середньовіччя: класифікаційна схема стоїків та Таблиці Каллімаха. Порівняльне представлення класифікаційних схем та гармонізація ідеалістичної, матеріалістичної та дуалістичної класифікаційних схем.

Класифікаційна система стоїків, увібрали в себе еволюційні звершення від початку Ранньої (Стародавньої) до закінчення Пізньої Стої, була актуальною і зрозумілою в межах усього загалу стоїчного вчення. Сьогодні можна відмічати її значущість в тому, що окреслення Логіки як окремої науки про людський розум дало не тільки поштовх у розвитку інших логічних та похідних наук, а й стало рушієм, щодо формування нових (радіше новітніх) форм визначення та супідрядності, у відповідності до того самого логічного порядку систематизаційної організації знань. Класифікаційна схема стоїків символізує концептуальну розгалуженість змісту та систематизаційну підпорядкованість елементів відповідно до стоїчного вчення, що ще раз підтверджує класичність та фундаментальність основ еволюції класифікаційної думки.

«Таблиці...» Каллімаха – це справді систематизаційне відображення усього загалу операцій щодо забезпечення каталогізації в Олександрійській бібліотеці. Вони були створені відповідно до вимог часу та суб'єктивних технологічних вимог конкретного фонду. Формування цих таблиць здійснювалось відповідно до змісту тієї літератури, яка надходила до книгозбірні Мусейону. Забезпечення впорядкування документів для зберігання та подальшого цільового та компетентного їх використання в процесі науково-дослідної роботи вчених-пансіонерів. Структура «Таблиць...» Каллімаха є еволюційним надбанням і фактично пролонгацією підходів щодо формування класифікації знань Аристотеля. Бібліотека Аристотеля та його твори становили значну частину

бібліотеки Мусейону. «Дидаскалії» були фактично першим бібліографічним твором, сформованим на базі архівних даних, та являли собою систематизаційну працю, яка лягла в основу одного з підрозділів «Таблиць...» Каллімаха. Предметність «Таблиць...» Каллімаха в аспекті розуміння змісту структури класифікаційної схеми, згідно з якою і побудовані таблиці. Цей факт дає змогу констатувати, що «Таблиці...» Каллімаха були першою бібліотечно-бібліографічною класифікацією, побудованою у відповідності та для роботи з конкретним фондом. Систематизаційний механізм структурно був організований аналогічно до підходів організації знань, що характеризує його не штучну класифікацію, а як класифікацію, в основу якої було закладено здатність динамічно розвиватися відповідно до розвитку та еволюції класифікацій наук.

МОДУЛЬ 3. НАУКОВЕ КЛАСИФІКУВАННЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Аналітичний огляд еволюції класифікацій наук Середньовіччя: схоластична класифікаційна схема, Йона Еріугени, Гуго Сен-Вікторського. Порівняльне представлення даних класифікаційних схем.

Схоластична класифікація була відправною точкою, більше того – втіленням новизни на вимогу реалій того часу, яка дала поштовх для багатьох класифікаційних варіантів як того часу, так і наступних часів усього систематизаційного життя класифікаційної думки. Ідеологічна композиція схоластичної класифікації. Сутність елементного представлення межує з елементами суті, що утворюють єдине ціле. Оригінальність такої класифікації вирізняється у здатності подання кількісного більшого у вигляді кількісного меншого – і все це засобами сутнісних характеристик кожного елементу, що складає це кількісне. Структурна особливість схоластичної класифікації зумовлена також поданням переліку кількості інструментарієм змістовного. Певна структура оберненої ієрархії в ієрархічному антонімізмі, що продиктовано наявністю еманційності богословського вчення. І така структурна організація є оригінальною, навіть з огляду сьогодні. Парадоксальність, що зумовлена необхідністю, стала ло суті початковою в аспекті бачення результату структурної побудови класифікаційної системи Середньовіччя, що системно представляла гістоєологічну проблему співвідношення віри та розуму, коли динамічність знання вміщувалась у рамки емансії теологічного вчення. Усі розділи схоластичної класифікації є складовими двох наукових модулів Квадріуму та Тривіуму, що в свою чергу виражають зміст Семи вільних наук. Аналіз системності схеми та розуміння присутності вищеповисаної емансії класифікаційної суті вказує на первочерговість ідеології, а вже потім – логічних законів формування ієрархічності системи. Класифікаційні системи радничного періоду, коли в основу закладалась не класифікація наук, а набуті систематизаційні здобутки, адаптувались і здійснювались ротація основних розділів відповідно до вимог тогочасної ідеології. Характеризуючи схоластичну класифікацію наук, слід відзначити її накопичувальну здатність та водночас стабільність основного

ряду системи, що формувались протягом кількох століть періоду Середньовіччя.

Класифікаційна система Еріугени являє собою оригінальну структуру як в елементному вираженні, так і в компетентному представленні логічності операцій мислення. Бачення Еріугеною процесу світотворення з позиції чотирьохкомпонентності основного ряду класифікації, дозволяє говорити про діалектичність аналізу мислителя та загальну відповідність видів природи до поділу діалектики. Спроба взаємоіснування тезису з монізмом дала неочікуваний результат цілісності його системи з позиції християнської ідеології та філософських бачень щодо цієї ідеології. Він бачить релігію та філософію у тісній співпраці, як інструментарій, що дозволяє втілювати спроби дослідження Божественного начала, шляхом осягнення основних рис буття. З іншого боку, використання у своїй класифікації фактично предикатних елементів у співвідношенні творить/створитись дозволило мислителю здійснити процеси формування змістового окреслення узагальнюючих рубрик, що вказує на унікальність процесів систематизації, які актуальні і сьогодні в контексті пошукового образу документа та процесу запит/видача.

Класифікація Йона Скотта Еріугени продемонструвала і підтвердила динамічність класифікацій і внесла певну тенденційність та систему орієнтирів відносно подальшої роботи інших мислителів, що була спрямована на розвиток і вдосконалення систематизаційних форм та механізмів, як життєдайних елементів у загальному становленні класифікаційної думки. Підсумовуючи все вищесказане, можна виділити чотири основні складові формування розділу Філософії інструментарієм процесів пізнання та говорити про квадрозначність основного ряду класифікації наук Гуго Сен-Вікторського. Також у нашому дослідженні в результаті аналізу всієї структури класифікації мислителя встановлено, що елементи Тривіуму та Квадріуму в Семи вільних мистецтвах схоластів та в Семи мистецтвах механіки Гуго Сен-Вікторського – це певним чином складові зовнішнього та внутрішнього характеру природи людини (речей), що свідчить про основну рису, відповідно до якої побудована структура розділу Механіка в класифікаційній системі. У результаті аналізу і представлення класифікаційної системи Гуго Сен-Вікторського можна зробити висновок щодо методологічної суті процесу читання. Адже і створення класифікаційної схеми було зумовлено потребою визначення компетентності процесу читання, коли структура класифікації прямо залежить від потреби читати і від необхідності визначення раціональності пізнання засобами читання. Так, запропоноване мислителем впорядкування наук, дозволяє компетентно (з огляду на значимість і первочерговість розділів класифікації) визначитися з пріоритетністю предмету читання та власне механізму здійснення означеного процесу, базуючись на структурі класифікації. Тобто, ставлячи перед собою мету «читати», ми тим самим окреслюємо передумову відповіді, але тільки за допомогою впорядкованого за пріоритетністю списку предметних рубрик, ми отримуємо релеванту відповідь у вигляді рубрик самої

класифікації, компетентність якої є основою до змістовності отриманого в кінцевому результаті «читачо».

МОДУЛЬ 4. НАУКОВЕ КЛАСИФІКУВАННЯ НОВОГО ЧАСУ

Аналітичний огляд еволюції класифікацій наук Нового часу: класифікаційна схема Тома Аквінського, Нікола Кузанського, основних розділів Енциклопедії Дідро та д'Аламбера та систематизація в добу Київської Русі. Порівняльне представлення даних класифікаційних схем.

Класифікація наук Тома Аквінського за своєю структурою була новаторською саме в плані вираження ідеологічного наповнення. Поставивши перед собою непросто завдання систематизаційно подати науки в аспекті вивчення на благо вивчення та доведення постулатів християнства, Том Аквінський тим самим сформував таку модель класифікаційної системи, коли умовно розподілення направлено на два окремих крила, але фактично продемонстровано привільє одного (структурно ідентичного) розділу над іншим. Тому й класифікаційна схема, наведена нами в цьому випадку є результатом аналізу вищезначеної структурної суті вчення мислителя. У цій схемі цілком об'єктивно висвітлені основні принципи формування певних елементів у певні групи і тим самим вказано на складність такого процесу систематизації. Найголовнішим висновком, що концентрує в собі всі попередні, є, безперечно, розуміння значення класифікації Тома Аквінського у розвитку систематизації наук та систематизації інформації. І структура класифікації, і ідеологічне її наповнення внесли координуючу роль у розвиток подальших варіантів систематизаційних проявів наукової думки. Більше того, не тільки за часів життя Тома Аквінського, а й після його смерті, твори, що залишилися по ньому, несли той конструктив, який він у них вклав, систематизуючи науки. Зрештою, в жодному разі не ідеологізуючи богословські сентенції мислителя, варто все ж таки наголосити, що, відштовхуючись від завдань класичної науки, ми можемо констатувати забезпечення динамічності еволюції класифікаційної думки в межах класифікаційної системи середньовічного схоласта Тома Аквінського.

Вчення Нікола Кузанського, принципу ієрархії дотримано у вигляді передачі змістовної належності та залежності одних елементів від інших. Зрештою, в результаті аналізу творів філософа і сам принцип ієрархії «по-Кузанському» відкривається для нас як підпорядкування змістовності в змісті, а не як підпорядкування відповідно до кількісного чи формного значення. Більше того, змістовність змісту вказує на фактичність реальності «інформації інформації», символізуючи насамперед ідею інформації про інформацію. У такий спосіб закладається те суттєве зерно, яке простороаючи, відкриває інші горизонти сприйняття і розуміння значення інформації, а значить і її змісту. Принцип згоргання/розгоргання формує ті підвалини, спираючись на які, можна здійснювати процеси унікалізації інформації шляхом представлення змісту, без загрози зменшення інформативності документу або групи документів. Тому що Ніколас Кузанський у своїх дослідницьких підходах окреслює

теоретичну платформу для обгрунтування і затвердження гіпотез стосовно можливості згоргання/розгоргання інформації. Не применшуючи досягнення мислителя, слід нагадати, що містико-діалектичний раціоналізм філософа символізує перспективу для різних епістемологічних моделей пізнавального процесу. Його ідеї і дослідження в астрономії були руйнівними для Джордано Бруно, Коперника та Галілео Галілея. Він перший склав географічну карту Європи, винайшов розсіювальну лінзу для окулярів, запропонував реформу юліанського календаря, яку було проведено тільки сто п'ятдесят років потому, та сформулював ряд проєктів значних взаємопов'язаних церковних та політичних реформ. Тому говорити про сутю теоретичні досягнення мислителя було б не зовсім правильно, з огляду на практичний його науковий доробок. Але найголовнішим, звичайно, є те, що своїми думками, своїми діями, Ніколас Кузанський просвітив певне затемнення в тих питаннях, що стосувалися радикальності й безапеляційності в баченні церкви та теологічних вчень його попередників. Фактично, не порушуючи канонів, він показав глибинність суті через розуміння змісту. Він подав поняття згоргання/розгоргання як процес виявлення рис істинності, тим самим сформулювавши абсолютно новий підхід до розуміння еволюції, що дає підстави говорити про еволюційність самого знання, еволюцію наук. І принцип ієрархії, і принцип згоргання/розгоргання, і відповідно з цими принципами представлення його класифікаційного бачення організації наук, стали, з одного боку, певною пролонгацією наукових звершень попередників Нікола Кузанського, а з іншого – відкривали абсолютно нове розуміння принципів організації знань, еволюційнітучих підходів послідовників в організації систематизаційних звершень.

Енциклопедія Дідро та д'Аламбера. Автори «Енциклопедії» розглядають розвиток суспільства і держави як явища абсолютної природи. Енциклопедисти характеризують втручання небес у ці процеси як допоміжні, оскільки необхідність релігії розглядається як опора громадянського суспільства, немає потреби доводити, що її допомогою треба користуватися найовніше, якщо об'єднати і зв'язати разом політику та релігію, державу і церкву, громадянське суспільство і релігійну общину, вони взаємно доповняють і зміцнюють, але така єдність можлива тільки після дослідження їх природи. Такою «природністю» пронизано фактично весь розділ «Розум», у рамках якого і розміщено підрозділ «Наука про Людину». Адже це природне в людині, ця його істина природа подана в громадянській людині з рисами історичного походження, з рисами, набутими людиною внаслідок соціальних відносин та розвитку. Залюдне, природне в людині є першочерговим по відношенню до створення написаних законів, але воно залишається актуальним і в наступні періоди розвитку суспільства, бо природа людська залишається незмінною. Тобто, природа людська в «Енциклопедії» позиціонується як константа, що дає поштовх до розвитку всього навколо, розвиваючись таким чином і вже з позиції нового шабля розвитку продовжує свою місію, забезпечуючи здійснення процесу еволюції суспільства, наук та знань. Людина в «Енциклопедії» виступає всеоб'єднуючою основою в систематизаційній моделі представлення знань. Антропологічність

систематизаційної організації знань в «Енциклопедії» та в класифікаційній схемі (що є відображенням змістовності цього видання), прослідковується в різних підрозділах, зокрема, коли автори «Енциклопедії» говорять про важливість економіки як галузі розвитку суспільства, але головним вважають людський фактор, трудовий ресурс. Виходячи з вищевказаного про те, що енциклопедисти настільки були переконані у величчї людини, що віддавали перевагу насамперед тим засобам, механізмам та верстатам, в яких частково використовувалась праця робітника, можна зробити ще висновок про те, що завдяки «Енциклопедії» вперше було представлено в зрозумілій для широкого загалу формі детальний опис мистецтв і ремесел. Завдяки енциклопедистам обізнаність про культурне значення техніки фактично стала надбанням суспільства і набула абсолютно нового масштабу. Усю значимість «Енциклопедії» неможливо розкрити повного мірою в межах одного дослідження, бо в будь-якому разі кожне дослідження має свою специфіку та тематичну дефініцію. Але з позиції вивчення розвитку бібліотечно-бібліографічних класифікаційних систем у контексті еволюції класифікацій наук можна зазначити, що «Загальна система» і сама «Енциклопедія» є як узагальненням досвіду попередніх спроб систематизаційної організації знань, відображенням принципово нових підходів систематизаційної інформації, так і певним дороговказом на шляху дослідження розвитку, формування та застосування способів і методів механізмів класифікування та систематизування інформації.

Систематизація в добу Київської Русі. Збірник представляє логічно-складену класифікаційну організацію інформації. Принцип десятковості, визначений нами в результаті аналізу, говорить про наявність певного класифікаційного стрижня, відображеного у вигляді основного ряду. Враховуючи те, що як було зазначено на початку дослідження, зміст Ізборника відображає склад каталогізаційної організації Бібліотеки, «інформаційного ядра бібліотеки» про структурну змістовність даного видання можна говорити як про класифікаційне ядро Бібліотеки – серединну глибинність, зосереджену суть організації каталогу у відповідності до певних класифікаційних принципів. Що ж до історії створення і розвитку Бібліотеки та Ізборника, цікавими є результати продовження очевидного ряду аналогій щодо династії Птолемеїв та родини Ярослава Мудрого. Даний факт дозволив говорити про низку факторів, які характеризують структурну змістовність Ізборника, як результат розуміння та бачення мислителями Київської Русі, систематизаційних підходів притаманних закордонним (зокрема старогрецьким) упорядникам подібних збірок. А в силу того, що серед матеріалів Ізборника є в наявності і твори Аристотеля і, як результат, висвітлення його філософських категорій, можна допустити певний їх вплив на розвиток організації знань на теренах Київської Русі, з огляду на те, що свого часу основні ідеї і систематизаційні підходи Аристотеля лягли в основу «Таблиць...» Калімаха, а вони в свою чергу відображали основний фонд Александрійської бібліотеки, аналогію між якою та Бібліотекою ми наводили вище. Підсумовуючи все вище сказане, необхідно відмітити, що не вважаючи на панування християнської ідеології в Київській

Русі, наявність так би мовити теологізації в аспекті підходів організації освіти й науки, цікавим та дивним є те, що структура Ізборника виконана у відповідності до десятковості дробів – всі класи краткі десяти, а в цих класах по десять рубрик. Це фактично десятковий, або ж десятичний принцип класифікації інформації, який був теоретично означений тільки багато століть потому. Тобто, в плані розгляду та визначення каталогізаційної основи Бібліотеки та Ізборника як систематизаційного механізму останньої, в результаті даного дослідження можна назвати Ізборник Святослава 1073 р. класифікаційним ядром каталогізаційної організації Бібліотеки Ярослава Мудрого.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Аристотель. Аналитика первая и вторая. – Л.: Госполитиздат, 1952. – 439 с.
2. Аристотель. Афинская политика. Государственное устройство афинян / пер. и примеч. С. И. Радцига; РАН, Моск. психол.-соц. ин-т. – 3-е изд., испр. – М.: Флинта; Моск. психол.-соц. ин-т, 2007. – 233 с.
3. Аристотель. Метеорология / Аристотель; пер. с древнегреч. Н. В. Брагинской. – Л.: Гидрометеоздат, 1983. – 240 с.
4. Аристотель. Никомачова етика / пер. з давньогрец. В. Ставнюк. – К.: Авілон-Плюс, 2002. – 480 с.
5. Аристотель. О возникновении животных / Аристотель; пер. с греч. В. П. Карпова. – М.: Изд-во АН СССР, 1940. – 250 с.
6. Аристотель. О душе / Аристотель; пер. П. С. Попова. – М.: Гос. соц.-экон. изд-во, 1937. – 180 с.
7. Аристотель. О частях животных / Аристотель; пер. с греч. В. П. Карпова. – М.: Гос. изд-во биол. и мед. лит., 1937. – 220 с.
8. Аристотель. Об искусстве поэзии / Аристотель; пер. с греч. В. Аппельрота. – М.: Тип. Э. Лисснера и Ю. Романа, 1893. – 97 с.
9. Аристотель. Политика / пер. з давньогрец., авт. передм. О. Кислюк. – 2. вид. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 239 с.
10. Аристотель. Поэтика; Риторика / пер. с греч. В. Аппельрот, Н. Платонова; вступ. ст., коммент. С. Трохачев. – СПб.: Азбука, 2000. – 348 с.
11. Аристотель. Сочинения: в 4 т. / Аристотель; АН РСФСР, Ин-т философии. – М.: Мысль, 1975–1983. – Т. 1. – 1975. – 550 с.; Т. 2. – 1978. – 688 с.; Т. 3. – 1981. – 613 с.; Т. 4. – 1983. – 830 с.
12. Даламбер Ж. Динамика / Ж. Даламбер; пер. с фр. В. П. Егор-шина. – М.-Л.: Гос. изд-во техн.-теорет. лит., 1950. – 344 с.
13. Дидро Д. Естественное право / Д. Дидро // Избранные произведения. – М.-Л.: Гос. изд-во худ. лит-ры, 1951. – С. 346–348.
14. Дидро Д. Естественный закон / Д. Дидро // Избранные произведения. – М.-Л.: Гос. изд-во худ. лит-ры, 1951. – С. 348–349.

15. Дидро Д. Избранные атеистические произведения / Д. Дидро ; под ред. Х. Н. Момджяна. – М. : Изд-во АН СССР, 1956. – 378 с.
16. Дидро Д. Собрание сочинений : в 10 т. Т. 1. Философия / Д. Дидро ; пер. с фр. И. Б. Румера. – М.-Л. : Академия, 1935. – 504 с.
17. Дидро Д. Собрание сочинений : в 10 т. Т. 7. Статьи из «Энциклопедии» / Д. Дидро ; пер. с фр. В. И. Пинкова. – М.-Л. : Гослитиздат, 1939. – 416 с.
18. Дидро Д. Сочинения : в 2 т. : пер. с фр. Т. 1. / Д. Дидро ; сост. и ред. В. Н. Кузнецова. – М. : Мысль, 1986. – 592 с.
19. Дидро Д. Сочинения : в 2 т. : пер. с фр. Т. 2 / Д. Дидро ; сост. и ред. В. Н. Кузнецова. – М. : Мысль, 1994. – 604 с.
20. Дидро Д. Статьи из «Энциклопедии» / Д. Дидро // Избранные произведения. – М.-Л. : Гос. изд-во худ. лит-ры, 1951. – С. 345–391.
21. Кузанский Н. Апология учёного незнания / Николай Кузанский ; пер. Ю. А. Шичалина // Сочинения : в 2-х т. – М. : Мысль, 1980. – Т. 2. – С. 5–32.
22. Кузанский Н. Диалог о становлении / Николай Кузанский ; пер. В. В. Библихина // Сочинения : в 2-х т. – М. : Мысль, 1979. – Т. 1. – С. 335–358.
23. Кузанский Н. Игра в шар / Николай Кузанский ; пер. В. В. Библихина // Сочинения : в 2-х т. – М. : Мысль, 1980. – Т. 2. – С. 249–316.
24. Кузанский Н. Избранные философские сочинения / Николай Кузанский. – М. : Гос. соц.-экон. изд-во, 1937. – 364 с.
25. Кузанский Н. Компендий / Николай Кузанский ; пер. В. В. Библихина // Сочинения : в 2-х т. – М. : Мысль, 1980. – Т. 2. – С. 317–342.
26. Кузанский Н. О немном / Николай Кузанский ; пер. А. Ф. Лосева // Сочинения : в 2-х т. – М. : Мысль, 1980. – Т. 2. – С. 183–248.
27. Кузанский Н. О предположениях / Николай Кузанский ; пер. З. А. Тажуризиной // Сочинения : в 2-х т. – М. : Мысль, 1979. – Т. 1. – С. 185–280.
28. Кузанский Н. Об учёном незнании / Николай Кузанский ; пер. с лат. С. А. Лопашова. – СПб. : Азбука, 2001. – 320 с.
29. Платон. Бенкет / Платон ; пер. и коммент. У. Головач. – Л. : Вид-во Укр. Католического ун-ту, 2005. – 178 с.
30. Платон. Держава / Платон ; пер. з давньогрецького Д. Коваль. – К. : Основи, 2005. – 356 с.
31. Платон. Диалоги / Платон ; пер. с древнегреч. М. С. Соловьев [и др.] ; вступит. ст., коммент. А. Ф. Лосева. – М. : Эксмо, 2007. – Кн. 1. – 1231 с.
32. Платон. Диалоги / Платон ; пер. с древнегреч. Н. В. Самсонов [и др.] ; введ. ст. А. Ф. Лосева. – М. : Эксмо, 2008. – Кн. 2. – 1360 с.
33. Платон. Диалоги : пер. з давньогрецької / Платон ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Х. : Фоліо, 2008. – 349 с.
34. Платон. Оборона Сократа / Платон ; пер. перладм. поясн. В. Кміщевич. – К. : Лейпциг : Українська Накладня, [Б. р.] – 93 с.
35. Платон. Пайдея: Восхождение к доблести / Платон ; Ун-т Роч/ акад. образования. – М. : Изд-во УРАО, 2003. – 474 с.
36. Платон. Пир (О любви) / А. Пресс (пер. с древнегреч.). – СПб., 1904. – 47 с.
37. Платон. Политика: Наука об управлении государством : [Сборник] / Платон, Аристотель. – М. : Эксмо, СПб. : Terra Fantastica, 2003. – 860 с.
38. Сен-Викторский Г. Семь книг назидательного обучения, или Диаласкаликон / Гуго Сен-Викторский ; пер. с лат. Ю. П. Малинина // Антология педагогической мысли христианского Средневековья. – М., 1994. – Т. 2. – С. 52–93.
39. Сен-Симон А. Катекизис промышленников / А. Сен-Симон // Родоначальники позитивизма. – СПб., 1910. – С. 33.
40. Сербін, О. О. Бібліотечно-бібліографічні класифікації: історична еволюція та сучасні тенденції розвитку [Текст]: монографія / О. О. Сербін; НАН України, НБУВ. – К., 2009. – 138 с.
41. Сербін О. Систематизація інформації в контексті розвитку класифікацій наук : монографія / Олег Сербін. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. – 431 с.
42. Фома Аквинский. Сумма теологи / пер. и прим. К. В. Бандуровский // Антология средневековой мысли : в 2 т. Т. 2. – СПб. : РХГИ, 2002. – С. 144 – 184.
43. Фома Аквинский. Сумма теологии. Все частины. – Киев : Эльга-Ника-центр; М. : Элькор-МК, 2002. – 560 с.

Допоміжна

- Аблов Н. Классификация книг, её история и методы в связи с классификацией наук вообще / Н. Аблов. – Иваново-Вознесенск : Лит.-изд. Секция при кн. складе Губ. отд. образования, 1921. – 31 с.
- Аврамова М. А. Учение Аристотеля о сущности. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1970. – 68 с.
- Антология средневековой мысли : в 2 т. Т. 2 / под ред. С. С. Неретиной. – СПб. : РХГИ, 2002. – 635 с.
- Асмус В. Ф. Античная философия / В. Асмус. – М. : Высшая школа, 1976. – 541 с.
- Асмус В. Ф. Демокрит. – М. : Изд-во Моск. ун-та. – 1960. – 77 с.
- Асмус В. Ф. Платон / В. Асмус. – М. : Мысль, 1969. – 249 с.
- Боргойн Ю. Фома Аквинский / Ю. Боргойн. – М. : Мысль, 1975. – 184 с.
- Бриллиантов А. И. Влияние восточного богословия на западное в произведениях Иоанна Скота Эригены / А. И. Бриллиантов. – М. : Мартис, 1998. – 446 с.
- Володин Б. Ф. Всемирная история библиотек / Б. Ф. Володин. – СПб. : Профессия, 2002. – 352 с.
- Всемирная энциклопедия: Философия / гл. науч. ред. и сост. А. А. Грицанов. – М. : АСТ : Минск : Харвест–Современный литератор, 2001. – 1312 с.

11. Гертых В. Свобода и моральный закон у Фомы Аквинского / В. Гертых // Вопросы философии. – М.: Наука, 1994. – № 1. – С. 87–101.
12. Гладкий В. Д. Древний мир: энциклопедический словарь / В. Д. Гладкий. – М.: Центрполиграф, 2001. – 975 с.
13. Гушин Б. Обзор главнейших систем классификации наук / Б. Гушин. – Л.: М., 1924. – С. 42–47.
14. Добровольский В. А. Даламбер / В. А. Добровольский. – М.: Знание, 1968. – 32 с.
15. История в Энциклопедии Дидро и Д'Аламбера / под ред. Н. В. Ревуенковой. – Л.: Наука, 1978. – 312 с.
16. История культуры стран Западной Европы в эпоху Возрождения / под ред. Л. М. Брагинной. – М.: Высшая школа, 1999. – 479 с.
17. Конт О. Курс положительной философии / Огюст Конт. – СПб., 1899. – Т. 1, отд. 1. – 141 с.
18. Коллстон Ф. Ч. История средневековой философии / Ф. Ч. Коллстон; пер. с англ. И. Борисова. – М.: Энигма, 1997. – 512 с.
19. Краткий очерк истории философии / под ред. М. Т. Иовчука [и др.]. – М.: Мысль, 1975. – 798 с.
20. Критика // История в Энциклопедии Дидро и Д'Аламбера. – Л.: Наука, 1978. – С. 57–61.
21. Лосев А. Ф. История античной философии в конспективном изложении / А. Ф. Лосев. – 2-е изд., испр. – М.: ЧеРо, 1998. – 192 с.
22. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Аристотель и поздняя классика / А. Ф. Лосев. – М.: Искусство, 1975. – 776 с.
23. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Ранний эллинизм / А. Ф. Лосев. – М.: Искусство, 1979. – 815 с.
24. Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения. Исторический смысл эстетики Возрождения / А. Ф. Лосев; сост. А. А. Тахо-Годи. – М.: Мысль, 1998. – 750 с.
25. Лурье С. Я. Демокрит: Тексты. Перевод. Исследования / С. Я. Лурье. – Л.: Наука, 1979. – 664 с.
26. Неретина С. С. Концептуализм Абельяра: слово и текст в средневековой культуре / С. С. Неретина. – М.: Гнозис, 1996. – 183 с.
27. Никитина Н. Н. Мимесис в эстетике Аристотеля / Н. Н. Никитина. – М.: Знание, 1990. – 63 с.
28. Реале Дж. Западная философия от истоков до наших дней. Т. 2. Средневековье / Дж. Реале, Д. Антисери; пер. С. Мальцева. – СПб.: Петрополис, 1995. – 368 с.
29. Реале Дж. Западная философия от истоков до наших дней. Т. 3. От Возрождения до Канта / Дж. Реале, Д. Антисери; пер. С. Мальцева. – СПб.: Пневма, 2002. – 880 с.
30. Реале Дж. Западная философия от истоков до наших дней. Т. 4. От романтизма до наших дней / Дж. Реале, Д. Антисери; пер. С. Мальцева. – СПб.: Петрополис, 1997. – 880 с.
31. Сербин О. Особенности фасетной классификации документов в условиях современной трансформации содержания науки о книге / О. О. Сербин // Берковские чтения – 2015. Книжная культура в контексте международных контактов: Материалы III Международной научной конференции (Минск, 26–27 мая 2015 г.) / Сост.: Л. А. Авгуль, Д. Н. Бакун. – Минск: ЦНБ НАН Беларуси; М.: ФГБУН НИЦ «Наука» РАН, 2015. – С. 457–462.
32. Сербин О. Чтение и его систематизация в контексте развития классифицирования научного знания / Олег Олегович Сербин // Київ. Уклад. Колам: Ухвалы каралык гылыми-практыкалык конференция материалдары = Книга. Время. Общество: материалы IV международной научно-практической конференции / курст. М. А. Таженова; бас ред. Н. Р. Аршабеков. – Павлодар: ПМПИ, 2015. – Б. 106–111. [2906.]
33. Сербин О. Таблица мовних типових поділів з серії «Рубрикатор НБУВ» у контексті сучасного лігвістичного забезпечення наукової бібліотеки / О. Сербин, І. Багрій // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 11. – С. 18–36.
34. Сербин О. Якість індексування інформаційних ресурсів у контексті освітньо-кваліфікаційного рівня систематизатора / О. Сербин // Молодь. Наука. Інновації: 36. матеріалів V міжнар. наук. конф. молодих учених "Сучасні інформаційні технології в бібліотечній справі" (15 трав. 2014 р.) / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – 130 с. – С. 68–69.
35. Сербин О. Концепція нової системи класифікації як спроба вдосконалення систематизації інформаційних ресурсів / О. Сербин // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 10. – С. 13–15.
36. Сербин О. Класифікація Двокрапкою та її автор – взаємозв'язок в еволюційності епохи / О. Сербин, І. Перенесієнко // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 9. – С. 13–16.
37. Сербин О. Вдосконалення процесів систематизації як невід'ємна складова формування електронних ресурсів сучасної бібліотеки / О. О. Сербин // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада дир. наук. б-к та інформ. центрів-членів МААН. – К., 2014. – 531 с. – С. 332–335.
38. Сербин О. Скорочений варіант «Рубрикатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського»: оптимізація та уніфікація процесів індексування інформаційних ресурсів / О. Сербин // Бібл. вісн. – 2014. – № 3. – С. 13–20.
39. Сербин О. Загальна система знань людини в Енциклопедії Дідро та Д'Аламбера як модель систематизаційної організації в епоху Просвітництва / Олег Сербин // Українська енциклопедистика: матеріали Третьої міжнародної наукової конференції (м. Київ, 22–23 жовтня 2013 року). – К.: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – С. 147–162.
40. Serbin O. O. Biblioteka klasifikacija na ukrajinskom jeziku u drugoj polovini XX veka: novi pogled u kontekstu istorijskih činjenica / O. O. Serbin ; prevela sa

- rus. M. Stanišić // Glasnik Narodne biblioteke Srbije = The Herald of the National Library of Serbia. – Beograd, 2014. – 2012–2013. – S. 275–280.
41. Сербин О. Систематизування та систематизація в контексті наукової обробки документів / О.О.Сербин // Библиотека и общество: проблемы и направления развития : материалы V Междунар. науч.-практ. конф. молодых ученых и специалистов, Минск, 30–31 окт. 2013 г. [Электронный ресурс] / Нац. акад. наук Беларуси, Центр. науч. б-ка им. Якуба Коласа ; [редкол.: Л.А.Авгуль, А.И.Груша (отв. ред.), О.М.Дрозд, М.П.Лазерко, А.В.Стефанович, Н.А.Яшевич ; библиогр. ред.: О.С.Платковская, И.П.Городко ; ред. М.М.Лис ; рец.: Ю.А.Перевезева, В.Н.Венгеров]. – Электрон. дан. – Минск : Ковчег, 2014. – 1 электрон. опт. диск (CD ROM) ; 12 см. – Систем. требования : IBM-совместимый PC : 256 Мб RAM ; VGA ; Windows 2000 / xp / Vista ; CD ROM дискковод ; мышь. – Загл. с экрана. – С. 214–217.
 42. Сербин О. Библиотечна систематизація сьогодні: новаторство підходу в традиційності досвіду / О.О.Сербин // Сучасні проблеми діяльності бібліотек в умовах інформаційного суспільства: матеріали п'ятої міжнародної науково-практичної конференції, Львів 11-12 вересня 2013 р. / відп. за вип. Н.Е.Кунаєць. – Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2013. – С. 127–133.
 43. Сербин О. Систематизація інформації: процес чи спосіб організації знань? / Олег Сербин // Матеріали четвертої міжнародної конференції молодих вчених «Наукова молодь в умовах розвитку соціокомунікативної сфери». – К., 2013. – С. 10–13.
 44. Сербин О. Суть і значення оптимізації інформації в контексті розвитку сучасної бібліотечної систематизації / О.О.Сербин // Бібліотечні вестіки: зб. арт. Вип. 4 / Нац. б-ка Беларусі; [склад.: Л.Г.Кірюхіна, М.Г.Пшыбытка]. – Мінск : Нац. б-ка Беларусі, 2013. – С. 43–49. – Библиогр.: 7 назв.
 45. Сербин О. Систематизація цифрових ресурсів в контексті формування електронного каталогу / О.О. Сербин // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів: матеріали Міжнар. Наук. конф. (Київ, 8–10 жовт. 2013 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського, Асоц. б-к України, Рада дир. наук. б-к та інформ. центрів-членів МААН. – К., 2013. – 411 с. – С. 370–372.
 46. Сербин О. Підвищення ефективності пошукових інструментів у контексті розвитку індексування інформаційних ресурсів / Олег Сербин // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – № 35. – С. 39–48.
 47. Сербин О. Библиотечные классификации в их историко-структурном развитии: украинский опыт / Олег Сербин // Библиотечное дело. – 2013. – № 1 (187). – С. 19–21.
 48. Сербин О. Подготовка УДК на украинском языке / Олег Сербин // Библиосфера. – 2013. – № 2. – С. 69–73.
 49. Сербин О. Национальные таблицы Библиотечно-библиографической классификации Украины: инновационный поход / Олег Сербин // Вестник БАЕ. – 2013. – №1. – С. 48–52.
 50. Сербин О. Украинязычные библиотечные классификации второй половины XX-го века: новый взгляд в контексте исторических фактов / Олег Сербин // Румянцевские чтения-2013. Ч.2: материалы Всероссийской науч. конф. (16-17 апр.2013) [в 2 ч.] / Российской гос. б-ка; [ред.-кол.: Л. Н. Тихонова, Е. А. Иванова, И. И. Шестопалов]. – М.: Пашков дом, 2013. – С. 157–163.
 51. Сербин О. Состояние библиотечных классификаций в Украине: надёжность реалій – в реалистичности надежд / Олег Сербин // Научные и технические библиотеки. – 2013. – № 6. – С. 76–83.
 52. Сербин О. Первая документная классификация на украинском языке: исторический обзор и анализ структуры / Олег Сербин // Вісник Одеського національного університету / Серія «Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство». – 2013. – Т. 18, Вип. 2 (10). – С. 19–26.
 53. Сербин О. Современная систематизация в контексте развития технологических аспектов индексирования и поиска документов / О.О.Сербин // Бібліотечні вестіки: зб. арт. Вип. 5 / Нац. б-ка Беларусі; [склад.: Л.Г.Кірюхіна, М.Г.Пшыбытка]. – Мінск : Нац. б-ка Беларусі, 2013. – С. 123–131.
 54. Сербин О. Эффективность библиотечной систематизации в контексті автоматизації традиційних процесів аналітико-синтетичного опрацювання документів / Олег Сербин, Світлана Галицька // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – № 38. – С. 154–169.
 55. Сербин О. Развитие классификационных систем как объект исследования, в аспекте эволюции и оптимизации систематизации информации / Олег Сербин // Вісник Одеського національного університету / Серія «Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство». – 2012. – Т. 17, Вип. 2 (8). – С. 134–140.
 56. Сербин О. Систематичність та систематизаційність організації інформації як основні принципи відображення наукового знання в межах каталогу сучасної бібліотеки / Олег Сербин // Бібл. вісн. – 2012. – № 2. – С. 3–10.
 57. Сербин О. Процеси систематизації в умовах адаптації до сучасних вимог інформаційного пошуку / Олег Сербин, Світлана Галицька // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2012. – № 33. – С. 341–357.
 58. Сербин О. Індексвання інформації як ефективна складова пошукових інструментів / Олег Сербин // Матеріали третьої міжнародної конференції молодих вчених «Учений інформаційного покоління: інновації, традиції та перспективи». – К., 2012. – С. 13–15.
 59. Сербин О. Классификационная схема основных разделів Енциклопедії Дідро та д'Аламбера з логіції представлення змісту наукової думки. / Олег Сербин // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 7. – С. 38–43.

60. Сербін О. Історико-технологічні особливості еволюції систематичного каталогу бібліотеки: досвід майбутнього у новизні минулого / Олег Сербін // Бібл. вісн. – 2012. – № 4. – С. 3-12.
61. Сербін О. Специфіка процесів систематизації в контексті сучасних вимог інформаційного пошуку / Олег Сербін, Світлана Галицька // Бібліотека і розвиток доступу до правової та соціально значущої інформації: зб. матеріалів міжнар. наук. конф. «Інноваційна модель наукової бібліотеки ХХІ століття» (Київ, 9-10 жовт. 2012 р.): додаток до зб. наук. пр. «Наукові праці Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Вип. 33» / НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського, Асоц. б-к України. – К., 2012. – С. 118-122.
62. Сербін О. Некоторые аспекты систематизации литературы в Киевской Руси / Олег Сербин // Румянцевские чтения-2012. Ч.2: материалы Всероссийской науч. конф. (17-18 апр.2012) [в 2 ч.] / Российская гос. б-ка; [сост.: Е.А. Иванова] – М.: Пашков дом, 2012. – С. 214-219.
63. Сербін О. Розвиток таблиць класифікації НБУВ як відображення інноваційної трансформації бібліотечно-інформаційної діяльності / Олег Сербін, Світлана Галицька // Бібл. вісн. – 2012. – № 6. – С. 15-19.
64. Сербін О. Инновационность подходов индексирования как механизм развития библиотечных поисковых инструментов / О.О.Сербин // Библиотека и общество: история, реальность, перспективы взаимодействия : материалы IV Междунар. науч.-практич. конф. молодых ученых и специалистов, Минск, 1-2 нояб. 2012 г. [Электронный ресурс] / Нац. акад. наук Беларуси, Центр. науч. б-ка им. Якуба Коласа. – Электрон. дан. – Минск : Ковчег, 2012. – 1 электрон. опт. диск (CD ROM); 12 см. – Загл. с экрана. – С. 198-200.
65. Сербін О. Некоторые аспекты развития дескрипторных информационно-поисковых языков в Украине (на примере информационно-поискового тезауруса Национальной парламентской библиотеки Украины) / Олег Сербин // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития: науч.-практич. и теорет. сб. Вип. 10. НАН Украины, Нац. б-ка Украины им. В.И. Вернадского, МААН, Совет директоров науч. б-к и информ. центров. – К., 2012. – С. 200-209.
66. Сербін О. Библиотечные классификации в Украине: проблемы и их решение / О.О.Сербин // Библиотеки в информационном пространстве : проблемы и тенденции развития : материалы III Междунар. науч.-практич. конф. молодых ученых и специалистов (Минск, 1-2 нояб. 2011 г.) [Электронный ресурс] / Нац. акад. наук Беларуси, Центр. науч. б-ка им. Якуба Коласа : [ред. кол.: Л.А.Ангуйл, Н.Ю.Березкина (отв. ред.), О.М.Дрозд, М.И.Лазерко, А.В.Стефанюк]; библиогр. ред. Е.А.Бондаренко ; ред. М.М.Лис ; ред.: Р.Б. Григянц, Н.А.Яцешан]. – Электрон. дан. – Минск : Ковчег, 2011. – 1 электрон. опт. диск (CD ROM); 12 см. – Систем. требования: IBM- совместимый PC ; 256 Мб RAM ; VGA ; Windows 2000 / xp / Vista ; CD ROM дисковод ; мышь. – Загл. с экрана. – С. 170-173. – Библиогр.: 3 назв.
67. Сербін О. Основна модель систематизаційної організації знань в епоху Прорвітництва / Олег Сербін // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 11. – С. 24-29.
68. Сербін О. Бібліотечна класифікація сьогодні, як традиційно-інноваційний механізм систематизації / О.О.Сербін // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства : матеріали 3-ї Науково-практичної конференції з міжнародною участю, 29 вересня 2011 року, Львів / Національний університет «Львівська політехніка», Науково-технічна бібліотека; – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 392-397.
69. Сербін О. Система управління знаннями, як складова наукостворення / Олег Сербін // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В.І. Вернадського. – К., 2011. – № 32. – С. 349-357.
70. Сербін О. Систематизація в добу Київської Русі: аналітичний погляд крізь об'єктив каталогізаційної мотивації / Олег Сербін // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 8. – С. 26-31.
71. Сербін О. Вчення Ніколая Кузанського як концепція змістовності принципів ієрархії та згортання/розгортання інформації / Олег Сербін // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 4. – С. 39-45.
72. Сербін О. «Таблиця відповідності скорочених варіантів УДК і ББК», як приклад спроби консолідації різно-структурних класифікаційних систем / Олег Сербін // Бібл. вісн. – 2011. – № 4. – С. 29-32.
73. Сербін О. Систематизація бібліографічної інформації засобами концептуальних моделей знань / Олег Сербін // Бібл. вісн. – 2011. – № 1. – С. 25 – 36.
74. Сербін О. Тенденції розвитку класифікаційних інформаційно-поискових мов в Україні (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) / Олег Сербін // Вісник Одеського національного університету / Серія «Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство». – 2010. – Т. 15, Вип. 21. – С. 208-216.
75. Сербін О. Класифікація природи Йона Скотта Еріугена, як систематизаційне представлення діалектичності науки / Олег Сербін // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – 2010. – Вип. 15, Ч. 2. – С. 275-284.
76. Сербін О. Исследование эволюции классификационных систем как свидетельство когнитивности науки о книге / Олег Сербин // Книжная культура. Опыт прошлого и проблемы современности: К 90-летию Научно-исследовательского института книговедения в Петрограде: материалы Международной научной конференции (Москва, 24-25 ноября 2010 г.). – М.: Наука, 2010. – С. 293-296.
77. Сербін О. Аналітичний огляд історії розвитку класифікаційної думки, як свідчення еволюції систематизаційних підходів управління інформацією /

- Олег Сербін // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. – К., 2010. – № 28. – С. 639-649.
78. Сербін О. Віртуальність науки в науковості віртуального простору / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2010. – № 7. – С. 43-45.
79. Сербін О. Систематизація науки і теології в класифікації Фоми Аквінського / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2010. – № 6. – С. 32-36.
80. Сербін О. Оптимізація інформації, як передумова індексування та систематизації в рамках еволюції структури і функцій бібліотечної науки / Олег Сербін // *Бібл. вісн.* – 2010. – № 5. – С. 16-24.
81. Сербін О. Згортання/розгортання інформації, як спосіб уніфікації і представлення знання в Веб-орієнтованому середовищі / Олег Сербін // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. – К., 2010. – № 28 – С. 22-30.
82. Сербін О. Теологічний характер класифікації наук в період Середньовіччя / Олег Сербін // *Ноосфера і цивілізація*. Випуск 8-9(11). – Донецьк: ДонНТУ, 2010. – С. 66-73.
83. Сербін О. Структурний огляд та аналіз класифікаційної системи Йована Еріугени / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2010. – № 3. – С. 31-34.
84. Сербін О. Концептуальне представлення предметності тріади з позиції класифікації наук стійків / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2010. – № 1. – С. 37-42.
85. Сербін О. Систематизація читання, як наслідок формування класифікаційної системи (на прикладі класифікації наук Туго Сен-Вікторського) / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2009. – № 8. – С. 33-37.
86. Сербін О. «Таблиці...» Каллімаха: бібліотечна систематизація крізь призму класифікації наук / Олег Сербін // *Бібл. вісн.* – 2009. – № 5. – С. 30-34.
87. Сербін О. Еволюція схоластичної класифікації наук в рамках еманції теологічного вчення / Олег Сербін // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. – К., 2009. – № 23. – С. 27-34.
88. Сербін О. Класифікаційна система наук Аристотеля: аналіз дуалістичного генезису старогрецького мислення / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2009. – № 3. – С. 39-44.
89. Сербін О. Класифікація наук Платона (у парадигмі структурного цілого) / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2009. – № 1. – С. 31-34.
90. Сербін О. Еволюція класифікацій наук, як передпосылка и мотивація розвитку інформаційно-поискових мов систематизації книг (в аспекте генезису древнеруських мислителей) / Олег Сербін // *Наука о книге, традиции и инновации: к 50-летию сборника «Книга. Исследования и материалы»*; материалы XII Международной научной конференции по проблемам книговедения (Москва, 28-30 апреля 2009 г.): В 4 ч. – М., 2009. – Ч. 1. – С. 283-285.
91. Сербін О. Класифікація наук Демокрита в аналітичному представленні структури атомістичного вчення / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2008. – № 8. – С. 32-36.
92. Сербін О. Представлення інформаційно-пошукових мов у веб-орієнтованих системах / Олег Сербін // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. – К., 2008. – № 20. – С. 176-184.
93. Сербін О. УДК українською мовою: історичні аспекти створення та аналітичний огляд структури / Олег Сербін // *Бібл. вісн.* – 2008. – № 5. – С. 10-16.
94. Сербін О. Конгломерат інформаційно-пошукових мов як консолідаційна модель загального механізму впорядкування та пошуку бібліографічної інформації / Олег Сербін // *Бібліотечний вісник*. – 2008. – № 1. – С. 3-10.
95. Сербін О. «Рубрикатор НБУВ»: історія започаткування та структурний аналіз / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2008. – № 1. – С. 17-20.
96. Сербін О. Використання бібліотечно-бібліографічних класифікацій в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку / Олег Сербін // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. – К., 2007. – № 19. – С. 77-83.
97. Сербін О. Система десяткової класифікації українською мовою: історія та структурний аналіз / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2007. – № 10. – С. 19-22.
98. Сербін О. Основні десяткові класифікації українською мовою радянського періоду: історія та структурний аналіз / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2007. – № 9. – С. 18-21.
99. Сербін О. Міжнародна десятизначна бібліографічна класифікація / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2007. – № 8. – С. 19-22.
100. Сербін О. Бібліотечно-бібліографічна класифікація: не лише актуальна, а й перспективна / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2007. – № 4. – С. 21-25.
101. Сербін О. Основні класифікаційні системи XIX – XX ст. / Олег Сербін // *Вісн. Кн. палати*. – 2006. – № 11. – С. 33-38.
102. Сократ, – Платон, – Аристотель, – Кюм, – Шопенгауэр / сост., общ. ред. и послесл. Н. Ф. Болдырев. – Челябинск: Урал, 1995. – 400 с.
103. Тажурзина З. А. Философия Николая Кузанского / З. А. Тажурзина. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1972. – 148 с.
104. Тома Аквінський. Коментарі до Аристотелевої «Політики» / пер. з латини О. Кислюк; авт. передм. В. Котушенко. – 2. вид. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 796 с. *Философия в «Энциклопедии» Дидро и Д'Аламбера*. – Л.: Наука. – 1978. – 318 с.
105. Философия природы в античности и в средние века / общ. ред. П. П. Гайдено. – М.: Прогресс-Традиция, 2000. – 608 с.
106. Философия природы в античности и в средние века / РАН; Ин-т философии. – М.: ИФРАН, 1998. – 275 с.
107. Философский словарь. – К.: А.С.К., 2006. – 1056 с.
108. Философский энциклопедический словарь. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 576 с.
109. Фишер К. История Новой философии. Декарт: Его жизнь, сочинения и учение. – СПб.: Мифрил, 1994. – 560 с.

110. Фишер К. История Новой философии: введение в историю новой философии. Фрэнсис Бэкон Верлуамский // Фрэнсис Бэкон Верлуамский: реальная философия и ее эпоха. – М. : АСТ, 2003. – С. 217–536.

Інформаційні ресурси

1. История философии. Энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://velikanov.ru/philosophy/platon.asp>. – Загл. с экрана. – Дата просмотра: 15 февр. 2013 г.
 2. Платон [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ru.wikiquote.org/wiki/Платон>. – Загл. с экрана. – Дата просмотра: 8 окт. 2012 г.
 3. Платон. Государство [Электронный ресурс] / Платон. – Режим доступа: <http://lib.ru/POEEAST/PLATO/gosudarstvo.txt>. – Загл. с экрана. – Дата просмотра : 8 окт. 2012 г.
- 4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:** іспит.
- 5. Засоби діагностики успішності навчання:** *тестові завдання.*